

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету мистецтв і моди

Наталія ОСТАПЕНКО
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

15 травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни *Перша психологічна допомога*

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти бакалавр

Спеціальність С4 Психологія

Спеціалізація / предметна спеціальність -

Освітня програма Психологія

Факультет мистецтв і моди

Київ
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Кириченко Римма Вікторівна, кандидата психологічних наук,
доцент

Схвалено вченою радою факультету мистецтв і моди

від «15» травня 2025 року, протокол № 12

Схвалено науково-методичною радою факультету мистецтв і моди

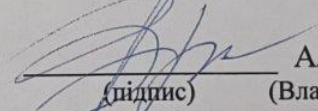
від «13» травня 2025 року, протокол № 12

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Протокол від «7» травня 2025 року № 12

Завідувач кафедри _____ Алла СЕМЕНОВА
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Гарант ОП кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну _____ Алла КОЛОДЯЖНА
(повна назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« 04 » травня 2025 р.

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузі знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Вільного вибору студента	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Розділи – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науководослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		Лекції	
		24 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
	Вид контролю: залік(<i>семестр 1</i>)		
	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)		

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Психолог як професія

Мета дисципліни – сформувати у студентів сучасні уявлення про психологічні особливості діяльності в ситуації стресу; реакції та стани людини, які виникають під час стресу; методи подолання психологічних наслідків впливу стресу на психіку людини в аспекті різноманітних підходів. Принципів надання першої психологічної допомоги. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

– місця та ролі психології в системі наукового знання та в сучасному суспільстві, її задач, особливостей психологічного процесу, методів і технік в різних напрямках психології, вимог до особистості психолога;

- актуальні питання основних напрямків психології як професійної діяльності і процесу психологічної допомоги;

- особливості роботи з різними типами клієнтів та їх запитам, про теоретичні основи психологічної практики, показання та обмеження для здійснення першої психологічної допомоги;

- техніки сучасних напрямків вітчизняної та світової психології;

- принципи та закономірності організації першої психологічної допомоги.

вміти:

- планувати й організувати психологічний процес першої допомоги;

- встановлювати контакт з клієнтом;

- проводити психологічну допомогу;

- проводити психологічний аналіз і формулювання (доформулювання та за необхідності переформулювання) запиту клієнта;

- застосовувати основні протоколи і техніки першої психологічної допомоги, розуміти їх механізми та наслідки застосування;

- здійснювати кількісний і якісний аналіз результатів дослідження у зв'язку з різними цілями: диференційною діагностикою, аналізом психічного стану, оцінюванням ефективності проведення першої психологічної допомоги;

- оволодіти ключовими компетентностями академічної грамотності, що дозволяють критично оцінювати інформаційні ресурси, відбирати й трансформувати інформацію;

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8 Навички міжособистісної взаємодії

ФК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

Програмні результати навчання:

ПРН 2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН 3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням 8 інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 12 Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН 13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

- створювати власний інтелектуальний продукт, презентувати результати академічної діяльності та ефективно обмінюватися знаннями в умовах професійної комунікації.

володіти навичками: застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях, на прикладах

демонструвати особливості вивчення особистості різними методиками; організація проведення досліджень з урахуванням структурно-динамічних характеристик проблемних ситуацій; грамотне використання методів зниження проблемних ситуацій.

самостійно: використовувати психо- діагностики методики та техніки; використання технік ефективного вирішення проблем; мати уявлення про організацію роботи психологічних служб на засадах етичних принципів.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити):

загальна психологія, психофізіологія, вікова психологія, психологія стресу

Види навчальних занять: лекція, практичне, .

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, дослідницький та ін.

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий.

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 2).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, питання для поточного контролю, тести, вправи, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська

психологічної допомоги.														
Тема 3. Особливості надання першої психологічної допомоги.	4	2	2			8		2	2					12
Тема 4. Модель індивідуального кризисного втручання (Дж. С. Еверлі).	4	2	2			8								12
Тема 5. Протокол надання першої психологічної допомоги (Н. Агазаде).	4	2	2			8								12
Тема 6. Перша психологічна допомога.	4	2	2			8								14
Тема 7. Надання ППД особам з агресивною поведінкою, з ознаками ступору, з ознаками апатії .	8	4	4			8								12
Тема 8. Надання ППД особам із ознаками рухового збудження, дезорієнтації, з ознаками страху, з ознаками паніки, з ознаками галюцинацій та марення, з ознаками горя.	8	4	4			8								12
Тема 9. Техніки та вправи для емоційної регуляції та саморегуляції станів.	8	4	4			8			2					14
Усього годин	120	24	24			72	120	4	4					112

5 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1.	Стрес та гострий стресовий розлад: ознаки та діагностика	4
2.	Структура, принципи та етичні засади надання першої психологічної допомоги.	2
3.	Особливості надання першої психологічної допомоги	2
4.	Модель індивідуального кризового втручання (Дж. С. Еверлі): практичне застосування	2
5.	Протокол надання першої психологічної допомоги (Н. Агазаде): алгоритм дій фахівця	2
6.	Перша психологічна допомога за стандартами Товариства Червоного Хреста України	2
7.	Надання ППД особам з агресивною поведінкою, ступором та апатією	4

8.	Надання ППД особам у станах збудження, паніки, страху, дезорієнтації та горя	4
9.	Техніки емоційної регуляції та саморегуляції психічних станів	4
Всього		24

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	30
2	Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях	30
3	Підготовка до всіх видів контролю	30
4	Індивідуальні завдання (ІЗ) <i>задачи, есе, вправи, презентації, реферати, творчі роботи та ін.</i>	10
Всього		100

7 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (не передбачено навчальним планом)

8 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота									МК (тестовий)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
10	10	10	10	10	10	10	5	5	20	100

Розподіл балів з дисципліни

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	Усього
Виступ на практичних заняттях	5	5	5	5	5	5	10	10	10	60
Есе	-	-	5	-	5	-				10
Презентації	-	-	-	5	-	5				10
Модульний контроль	20									20
Всього з дисципліни										100

Критерії оцінювання видів робіт

У процесі оцінювання роботи на практичному занятті враховуються правильність виконання завдань; їх повнота:

- відмінне виконання лише з незначною кількістю несуттєвих помилок – 9-10 балів;
- виконання вище середнього рівня з кількома помилками – 7-8 балів;
- правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок – 5-6 бали; -виконання зі значною кількістю недоліків – 3-4 бали;
- виконання відповідає мінімальним критеріям – 1-2 бали.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань (за виготовлення презентацій, есе), залежить від їх обсягу та значимості, але становить не більше 20 балів, з урахуванням важливості виконаної роботи.

Критеріями оцінювання презентацій є коректність поєднання на слайдах текстового та ілюстративного матеріалу, кольорів, контрастність, оптимальний обсяг слайдів (25-30 слайдів) і тексту на них, розмір шрифту, естетичність, доступність, науковість; обов'язковими компонентами є схеми, таблиці, список використаних джерел:

-вдале поєднання на слайдах текстового та ілюстративного матеріалу, кольорів, контрастність, оптимальний обсяг слайдів (25-30 слайдів) і тексту на них, достатній розмір шрифту, естетично оформлено, наявні схеми, таблиці, список використаних джерел – 5 балів;

-вдале поєднання на слайдах текстового та ілюстративного матеріалу, кольорів, контрастність, обсяг слайдів 15-20, розмір шрифту дрібний, наявні таблиці, відсутній список використаних джерел – 3-4 бали;

-невдало поєднано текст та ілюстративний матеріал, кольори, обсяг слайдів 10-12, занадто багато тексту, розмір шрифту дрібний, відсутні схеми, таблиці, список використаних джерел – 1-2 бали.

Критеріями оцінювання есе є здатність робити оцінні судження, критично оцінювати нові факти, явища, ідеї; виявляти і відстоювати особисту позицію, нестандартно і творчо вирішувати завдання:

-самостійно написане есе, наявність міркувань, оціночних суджень, власної позиції – 4-5 балів;

-самостійно написане есе, однак міркування висловлені частково, відсутня власна позиція – 2-3 бали;

-думка не розкрита, відсутні міркування, власна позиція – 1 бал;

Критерії оцінювання модульного контролю.

Оцінювання модульного контролю здійснюється за 20-бальною шкалою у вигляді тесту у Модульному середовищі освітнього процесу КНУТД (МСОП КНУТД) та становить 1,0 бали за кожну правильну відповідь.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

9 ПОЛІТИКА КУРСУ:

9.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- 9.2. Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно набрати в сумі мінімальну кількість балів (60) за виступи на практичних заняттях, презентації та модульний контроль.
- 9.3 У разі несвоєчасного виконання робіт призначається перенесення терміну здачі робіт/перездача.
- 9.4. Perezдача робіт, які не були своєчасно виконані:
- з поважних причин (лікарняна довідка, академічна мобільність, непередбачені обставини тощо) відбувається під час консультацій, призначених викладачем;
 - без поважних причин відбувається під час консультацій, призначених викладачем, здача робіт оцінюється нижче на 1-5 балів, в залежності від завдання.
- 9.5 При виявленні плагіату студенту не зараховується виконане завдання. За перероблене завдання оцінка буде вдвічі знижена.
- 9.6 Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.
- 9.7. Оскарження підсумкової оцінки з дисципліни допускається. Її перегляд виноситься на розгляд спеціально створеної на кафедрі комісії у складі завідувача та 2 викладачів кафедри. Передбачається проходження усного опитування з усіх тем курсу у присутності комісії та повторне проходження модульного контролю у присутності викладача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Перша психологічна допомога. – Львів: Друкарські куншти, 2015. – 184 с.
2. Перша психологічна допомога / Посібник для членів загону швидкого реагування Товариства Червоного Хреста України м. Київ, 2017
3. Перша психологічна допомога: Посібник для працівників на місцях <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44615/9786176150787-ukr.pdf;jsessionid=1EC05372274A6F3E2AB89E069889F014?sequence=72>
4. Протоколи надання першої психологічної допомоги військовослужбовцям Національної гвардії України в екстремальних умовах діяльності [Текст]: посібник / О.С. Колесніченко, Я.В. Мацегора, І.І. Приходько / За заг. ред. проф. І.І. Приходька. – Х. : НА НГУ, 2018. – 40 с.

Додаткова

1. Методичні рекомендації щодо надання першої психологічної допомоги сім'ям з дітьми, дітям, які перебувають/перебували у зоні збройного конфлікту / Підготовлено в межах виконання Проекту «Підтримка реформи соціального сектору в Україні», який впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні. Думки, під загальною редакцією Іванової О.Л., упорядників: д. мед. н. Пінчук І.Я., д.мед.н. проф. Хаустової О.О., к.психолог.н. Степанової Н.М., Чайки А.В., Пінчук А.О. <https://dsznzoda.gov.ua/sites/default/files/loadfiles/АТО/methodic.pdf>
2. Перша психологічна допомога: посібник для тренера Гірник, Андрій; Чернобровкіна, Віра / http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12075/Persha_psykholohic_hna_dopomoha%20%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y Курова А.В. Ситуація невизначеності у парадигмі сучасних викликів суспільства/ А.В. Курова// Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія :Психологія. – 2021. – Вип. 4. – С. 51-56.
3. Курова А.В. Психологічні особливості емоційності, агресивності та суб'єктивного контролю молоді в умовах невизначеності/ А.В. Курова// Проблеми сучасної психології: «Гельветика». – 2022. – Вип. 1 (24). – С. 53- 61.
4. Deutsch, M. (2015). Cooperation, competition, and conflict. In P. T. Coleman, M. Deutsch, &

E. C. Marcus (Eds.), The handbook of conflict resolution: Theory and practice (p. 3–28). Jossey-Bass.

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. (ЕНК Перша психологічна допомога у кризових станах (2 курс, КП, денна)
<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=23144>).
2. Перша психологічна допомога у кризових станах
<https://www.youtube.com/watch?v=a792bAxNm3E>
3. Ресурсне відновлення: наповнення ресурсами та ресурсними станами
<https://www.youtube.com/watch?v=hrvMrx0pgk&list=PLpy79JQp4A56ybiKtcWxG64B8UPq3ov3f&index=4>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від «_____» _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри _____